

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoCsp/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519201170
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3519201170.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951 proti žalovanému L. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, o zaplatenie 924,18 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8Csp/20/2019-64 zo dňa 11. februára 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí zvyšnej časti žaloby a v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania **zrušuje a vec vracia** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 951,79 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 924,18 eur od 26.3.2019 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 26,58 eur od 26.3.2019 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku /výrok I./, vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol /výrok II./ a žalobcovi priznal náhrada trov konania vo výške 100% /výrok III./.

2. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 924,18 eur, pozostávajúcej z istiny vo výške 924,18 eur, nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 0,76 eur, úroku z neuhradených splátok do predčasnej splatnosti úveru vo výške 26,58 eur, úroku z omeškania z neuhradených splátok do predčasnej splatnosti úveru vo výške 0,27 eur, úroku vo výške 10,90% ročne zo sumy 924,18 eur od 26.03.2019 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 924,18 eur od 26.03.2019 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5 % zo sumy 26,58 eur od 26.03.2019 do zaplatenia. Uviedol, že so žalovaným uzatvoril úverovú zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 1.000,- eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 20.1.2026. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, a preto žalobca na základe výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 25.3.2019, a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia druhou upomienkou, resp. opakovaným upozornením. Súd vykonal v spore dokazovanie, z ktorého zistil, že žalovaný uzatvoril so žalobcom dňa 05.02.2018 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 00000000484322, v zmysle ktorej mu žalobca poskytol bezúčelový úver vo výške 1.000,- eur s dohodnutou výškou úrokovej sadzby 10,9 % ročne. Tento úver sa žalovaný zaviazal splácať v 96 mesačných splátkach vždy k 20. dňu v mesiaci vo výške 15,67 eur od 20.02.2018. V čl. 1 bod 1.2. je uvedená výška RPMN 15,89% a priemerná RPMN 13,35 %. Žalovaný mal celkovo žalobcovi zaplatiť sumu 1.554,32 eur. V čl. 1. bode 1.1. Zmluvy sa uvádza, že banka poskytne klientovi peňažné prostriedky za podmienok uvedených v úverovej zmluve, v Obchodných podmienkach pre úvery občanom - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej len "OP") a vo Všeobecných obchodných podmienkach - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej

"VOP"), ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. V čl. 1. Základné podmienky, bod 1.3., Zmluvy sa uvádza "neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je Príloha k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 000000000377195 - Pôžička, ktorá bližšie špecifikuje výšku a termíny splátok istiny úveru a výšku a termíny splátok úrokov úveru dohodnutých v bode 1.2." V čl. 2. Práva, povinnosti a vyhlásenie klienta, bod 2.1., Zmluvy sa uvádza " klient musí riadne a včas plniť všetky svoje záväzky vyplývajúce z tejto zmluvy. Poplatky uvedené v zmluve môže banka zmeniť z vážneho objektívneho dôvodu alebo po dohode s klientom. Klient bude o zmene informovaný zverejnením Sadzobníka poplatkov, zmena je pre klienta záväzná za podmienok uvedených vo VOP. Klient má právo zmenu bezplatne odmietnuť za podmienok uvedených vo VOP." V čl. 1 Obchodných podmienok pre úvery občanom sa uvádza, že " úroková sadzba - percentuálna úroková sadzba dohodnutá v zmluve o úvere, na základe ktorej sa vypočítajú úroky, ktoré klient musí platiť do splatenia úveru". V čl. 2.4 veta prvá a druhá Obchodných podmienok pre úvery občanom sa uvádza, že "Klient musí platiť úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Úver sa úročí denne odo dňa prvého čerpania úveru (vrátane) do dňa predchádzajúceho dňu splatenia úveru (vrátane) zo sumy aktuálneho zostatku čerpaného úveru.". Z prehľadu splácania žalovaného ku dňu 25.03.2019 vyplýva, že žalovaný na úver zaplatil celkovo 172,04 eur, z čoho je suma 75,82 eur započítaná na istinu, následne v splácaní nepokračoval. Ďalšie splátky neuhradil. V upomienke - Opakované upozornenie zo dňa 21.01.2019 vyzýva žalobca žalovaného na úhradu splátok predmetného úveru vo výške 19,53 eur s tým, že ak predmetnú splátku neuhradí najneskôr 26.01.2019, môže v súlade s ustanoveniami § 565 Občianskeho zákonníka žiadať predčasnú splatnosť celého zostatku úveru vo výške 963,54 eur. Vo Výzve na predčasné splatenie úveru zo dňa 25.03.2019 oznamuje žalobca žalovanému, že z dôvodu neplnenia si povinností v zmysle zmluvy zo strany žalovaného rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru ku dňu 25.03.2019 a vyzval ho na jednorazovú úhradu zostávajúcej sumy úveru vo výške 981,79 eur a sumy 30,- eur ako poplatku za výzvu, a to bezodkladne. Uvedené zistené skutočnosti súd posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1 veta prvá, ods. 5, § 54 ods. 1, § 565, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.2016, podľa § 1 ods. 2 veta prvá, § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov /ďalej len "zákon č. 129/2010 Z.z."/ a podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. v platnom znení. Uviedol, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že medzi stranami sporu bola uzatvorená dňa 05.02.2018 zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému bezúčelový úver vo výške 1.000,- eur s dohodnutou výškou úrokovej sadzby 10,9 % ročne, žalovaný sa zaviazal úver splácať v 96 mesačných splátkach vždy k 20. dňu v mesiaci vo výške 15,67 eur od 20.02.2018, celkovo mal zaplatiť sumu 1.554,32 eur. V zmluve je uvedená výška RPMN 15,89% a priemerná RPMN 13,35 %. Uvedená zmluva je v zmysle § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. zmluvou o spotrebiteľskom úvere a v zmysle § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka zároveň spotrebiteľskou zmluvou. Zmluvou sa žalobca v rámci predmetu svojej činnosti zaviazal poskytnúť žalovanému ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi - peňažné prostriedky a žalovaný sa tieto zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach. V konaní bolo žalobcom tvrdené a preukázané, že žalovaný po poskytnutí úveru v sume 1.000,- eur úver v dohodnutých splátkach vo výške 15,67 eur nespĺcal, a preto bol listom zo dňa 25.03.2019 vyzvaný na predčasné splatenie poskytnutého úveru, a to bezodkladne. Súd preskúmal obsahové náležitosti Zmluvy a zistil, že zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Povinnosťou žalovaného bolo splácať úver v mesačných splátkach vo výške po 15,67 eur so splatnosťou vždy k 20. dňu v mesiaci. Vzhľadom na uvedené je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 924,18 eur, nezaplatené poplatkov za poistenie vo výške 0,76 eur, úrok z neuhradených splátok do predčasnej splatnosti úveru vo výške 26,58 eur, úrok z omeškania z neuhradených splátok do predčasnej splatnosti úveru vo výške 0,27 eur. Žalobca sa ďalej domáha zaplata dohodnutého úroku 10,90 % ročne aj po zosplatení, a to až do zaplata. Tento úrok mu nepatrí napriek tomu, že je žalobcom požadovaný. Tento záver vyplýva predovšetkým z ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je záväzok vrátiť úrok splatný "spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky". Citované ustanovenie podľa názoru súdu vychádza zo zásady, že veriteľ má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere. Inak povedané, zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatenia), ide o omeškanie upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (záonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa. Opačný výklad by podľa názoru súdu viedol k neprimeranému a nedôvodnému zvýhodneniu veriteľov poskytujúcich peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere alebo zmluvy

o pôžičke oproti všetkým iným veriteľom peňažných prostriedkov. Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale aj podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka je totiž maximálna sadzba úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch kogentná a nemožno sa od nej dohodou odchýliť. Tým, že by sa veriteľovi dovolilo žiadať za dobu omeškania popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky, by sa táto kogentnosť v podstate obchádzala. Takáto možnosť by bola pritom dostupná len veriteľom úverov a pôžičiek, keďže len tieto umožňujú dohodu o úroku na dobu užívania peňažných prostriedkov. V dôsledku toho treba vyššie citované ustanovenie č.l. 2.4 obchodných podmienok odchyľujúce sa od tohto kogentného ustanovenia považovať za neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Súd na základe týchto skutočností žalovaného zaviazal k zaplateniu celkovej sumy 951,79 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 924,18 eur od 26.3.2019 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 26,58 eur od 26.3.2019 do zaplatenia a v časti, v ktorej sa žalobca domáhal priznania úverového úroku z dlžnej sumy po zosplatnení úveru žalobu zamietol.

3. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len „CSP“/ s ohľadom na skutočnosť, že žalobca mal vo veci úspech v prevažnej časti, došlo iba k zamietnutiu úroku vo výške 10,90% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 924,18 eur od 26.03.2019 do zaplatenia. Súd preto žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania.

4. Proti tomuto rozsudku do výroku II., ktorým bola prevyšujúca časť jeho žaloby zamietnutá podal včas odvolanie žalobca. V prvom rade poukázal na skutočnosť, že súd porušil jeho právo spravodlivé súdne konanie a postupoval v rozpore so zásadou kontradiktórnosti súdneho konania, keď v rozpore § 151 CSP skúmal tvrdenia žalobcu, ktoré neboli žalovaným spochybnené. Samotný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalovaný zostal v súdnom konaní nečinný a na svoju obranu nepredložil a neoznačil žiadne dôkazy, z čoho jednoznačne vyplýva, že žalovaný v konaní nespochybnil právny základ ani výšku celej žalobou uplatnenej pohľadávky žalobcu. Žalobca má za to, že vzhľadom na prejednáciu zásadu civilného sporového konania, je potrebné prihliadať na to, že v súlade s touto zásadou je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, a to aj v spotrebiteľských sporoch, iný postup súdu je v rozpore s právom strany na spravodlivý proces. Ďalej žalobca namietol záver súdu prvej inštancie, že nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru až do vrátenia poskytnutej sumy. Poukázal na ustanovenia § 497, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, i komentár IURA EDITION k nim a uviedol, že obsahom záväzku dlžníka z úveru je nielen vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky - úver ale aj úroky. Tie sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov dlžníkovi a veriteľovi patria až do okamihu reálneho vrátenia peňažných prostriedkov úveru. Nemožno ich zamieňať s úrokmi z omeškania a na nárok veriteľa na ich zaplatenie nemá omeškania dlžníka vplyv. Pri omeškaní dlžník s vrátením peňažných prostriedkov úveru má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru ako aj na úroky z omeškania. Žalobca ďalej poukázal aj na § 13 ods. 3 a § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť pri odstúpení od zmluvy o úvere úrok z úveru za obdobie až do splatenia istiny úveru. Na podporu svojho názoru poukázal žalobca aj na rozsudky viacerých krajských súdov ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 212/2014 zo dňa 2014, z ktorých vyplýva, že veriteľ môže požadovať zaplatenie úrokov z úveru popri úrokoch z omeškania a to až do doby reálneho vrátenia peňažných prostriedkov úveru. Žalobca poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, podľa ktorého úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria so splatnosťou úveru. Ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške. Spochybnil tiež záver súdu o tom, že v spotrebiteľských úverových vzťahoch nemôže dôjsť k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. Podľa žalobcu k tomu môže spravodlivo a odôvodnene dôjsť v prípade, že dlžník poruší svoje zmluvné povinnosti. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti žalobca navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel

k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí zvyšnej časti žaloby a v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z týchto dôvodov:

7. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznanom peňažnom plnení /výrok I./, tu odvolanie žiadna zo strán sporu nepodala a v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý /§ 367 ods. 3 CSP/.

8. Čo sa týka odvolaním napadnutého výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu vo zvyšnej časti, v ktorej sa žalobca domáhal od žalovaného zaplataenia zmluvného úroku 10,90 % ročne zo sumy 924,18 eur za dobu odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru, 26.03.2019, do zaplataenia, tu odvolací súd po preskúmaní veci, reagujúc na najnovšiu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky /rozhodnutia vo veciach sp. zn. 2Cdo/115/2019, 5Cdo/9/2020, 5Cdo/42/2020, 7Cdo/118/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/125/2018, 8Cdo/135/2020, a podobne/, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého žalobcovi ako veriteľovi odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru už nepatria dojednané zmluvné úroky z úveru, ale len úroky z omeškania, nie je vecne správne.

9. Ako uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedených rozhodnutiach otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhohodbej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru neprípúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Odôvodňuje to tým, že po nadobudnutí splatnosti úveru /či už celého alebo jednotlivých splátok/ veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru / alebo jeho časti/. Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba /pretože tieto sú už splatné/ a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Argumentuje zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku. Pokiaľ by takáto dohoda nebola prípustná, mohlo by to vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšej pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti uhradiť odmenu za ich poskytnutie, t. j. zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru vyvolanom porušením zmluvných povinností. Nakoniec tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Súčasne vyslovila názor, že dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné, a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné.

10. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z ustanovení § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy /§ 9 ods.2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z./ To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 vete prvej Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru,

že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za ne získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

11. Ako ďalej uviedol najvyšší súd pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazuje platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto v aktuálnej rozhodovacej praxi dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

13. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby žalobcu, v ktorej sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia zmluvného úroku 10,90 % ročne zo sumy 924,18 eur za dobu odo dňa nasledujúceho po zosplatení úveru, 26.03.2019, do zaplatenia, tak už s ohľadom na uvedený právny názor, ktorý zaujala najvyššia súdna autorita v tejto doposiaľ spornej otázke, neobstojí.

14. Odvolací však nemôže bez ďalšieho zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti v zmysle uvedených záverov najvyššieho súdu, pretože žalobcovi by sa malo na dojednaných zmluvných úrokoch z úveru dostať od žalovaného len toľko, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru ako cenu peňazí. Je preto potrebné dokazovaním zistiť, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru a koľko už na úrokoch úveru zaplatil /pred i po zosplatení úveru/. Len rozdiel medzi týmito peňažnými sumami môže byť žalobcovi ako veriteľovi priznaný. S ohľadom na formuláciu žalobného petitu, kedy žalobca žiada priznanie úrokov 10,90 % ročne zo sumy 924,18 eur za dobu od 26.03.2019 do zaplatenia, je možné potom žalovaného zaviazat' k zaplateniu takto požadovaných úrokov z úveru, najviac však do sumy zistenej ako rozdiel medzi úrokmi, ktoré by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru a koľko už na úrokoch úveru zaplatil, a vo zvyšku je potom potrebné žalobu žalobcu /ktorý žiadal zaplatenie úrokov do zaplatenia istiny bez obmedzenia celkovej sumy úrokov/ zamietnuť.

15. Uvedeným spôsobom však nemôže odvolací súd postupovať, keď z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé, že by bolo vykonaným dokazovaním zistená skutočnosť, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru ako cenu peňazí. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie len vyplýva suma istiny úveru, celková suma, ktorú mal žalovaný zaplatiť, úroková sadzba úveru. Nie je však zrejmé, či suma, o ktorú žalovaný mal preplatiť istinu poskytovaného úveru je len dojednaný úrok z úveru alebo aj poisťné za dojednané poistenie schopnosti splácať úver, prípadne, či v tejto sume nie je zahrnutá aj zmluvná odmena za poskytnutie úveru, ktorú si banky zvyčajne pri

poskytovaní úveru dojednávajú. Uvedené skutočnosti musí zistiť súd prvej inštancie zopakovaním, resp. doplnením dokazovania.

16. Na základe uvedených záverov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby ale aj v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania /bez toho, aby bolo potrebné skúmať správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti/ podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Po vrátení veci súd prvej inštancie zopakuje, resp. doplní dokazovanie v naznačenom smere, vyvodí z neho náležité skutočnosti, ktoré potom posúdi v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom najvyššieho súdu. Opätovne potom vo veci ohľadne prevyšujúcej časti žaloby žalobcu rozhodne. V novom rozhodnutí je súd prvej inštancie povinný rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).